

ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ της δεκαετίας του '80 άρχισε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο μια προσπάθεια καταγραφής και αποδελτίωσης διδακτορικών διατριβών, που αφορούσαν σε θέματα κοινωνιολογίας-ανθρωπολογίας.

Αργότερα, το πεδίο έρευνας διευρύνθηκε συμπεριλαμβανόμενες και την καταγραφή και αποδελτίωση άρθρων από επιστημονικά περιοδικά εξειδικευμένα σε θέματα κοινωνιολογίας, αλλά και εγκυκλοπαιδικού περιεχομένου, της περιόδου 1900-1950.

Επειδή τα εξειδικευμένα περιοδικά ήταν λίγα στην περίοδο αυτή μπορεί κανείς να αντλήσει πολύτιμες πληροφορίες από περιοδικά γενικού εγκυκλοπαιδικού ή/και επιστημονικού περιεχομένου που είχαν όμως και άρθρα και κοινωνικά θέματα και μεταφράσεις βιβλίων σε θέματα που παρουσιάζουν επιστημονικό ενδιαφέρον για τους θεραπευόντες τις γνωστικές περιοχές της κοινωνιολογίας και της ανθρωπολογίας.

Η μεθοδολογία και το σύστημα καταγραφής αρχικά ακολούθησε το σύστημα ταξινόμησης του αμερικανικού περιοδικού *Sociological Abstracts*, που αποδελτίωνε περίπου 3000 περιοδικά που αφορούν κύρια την επιστημονική περιοχή της κοινωνιολογίας. Τελικά το σύστημα ταξινόμησης διαμορφώθηκε με έμφαση τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού χώρου.

Τα περιοδικά που αποδελτίώθηκαν είναι τα πιο κάτω:

1. *Αρχείον Κοινωνιολογίας και Ηθικής* (1994-1963)
2. *Αρχείον Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών* (1921-1971)
3. *Αρχείον Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών* (1929-1940)
4. *Εκλογή* (1975-1995)
5. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*
6. *Εποπτεία* (1976-1986)
7. *Ο Ήλιος* (1939-1955)
8. *Κοινωνική Εργασία* (1986-1995)
9. *Κοινωνιολογική Έρευνα* (1957)
10. *Κοινωνιολογική Σκέψη* (1966)
11. *Νέα Οικονομία* (1946-1967)
12. *Σήμερα* (1933-1934)
13. *Σπουδές*
14. *Σύγχρονα Θέματα* - περίοδος Α': 1962-1966 περίοδος Β': 1978-1988

Η καταγραφή και αποδελτίωση του πιο πάνω υλικού έγινε στα πλαίσια ενός προγράμματος κοινωνιολογικής και ανθρωπολογικής τεκμηρίωσης (ΚΟΙΝΑΝΤΕΚ) από ερευνητική ομάδα με επιστημονικό υπεύθυνο τον Δ.Γ. Τσαούση, καθηγητή στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και διευθυντή του Κέντρου Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής (ΚΕΚΜΟΚΟΠ).

Το πρόγραμμα τεκμηρίωσης ΚΟΙΝΑΝΤΕΚ περιλαμβάνει μέχρι στιγμής πέντε επιμέρους προγράμματα συλλογής υλικού τεκμηρίωσης. Από αυτά τα τρία εί-

ναι θεματικά και τα δύο κατά κατηγορία αποδελτιούμενου υλικού. Το σύνολο των προγραμμάτων συλλογής υλικού τροφοδοτεί την ενιαία τράπεζα δεδομένων του προγράμματος ΚΟΙΝΑΝΤΕΚ, από την οποία η αναζήτηση του συγκεκριμένου κάθε φορά υλικού τεκμηρίωσης γίνεται με βάση τους κωδικούς των αναλυτικών θεματικών κατηγοριών, στις οποίες κατατάσσεται καθένα από τα καταχωριζόμενα λήμματα. Αυτό σημαίνει ότι το υλικό ενός προγράμματος θεματικής συλλογής υλικού από τη μια μεριά τροφοδοτείται και από προγενέστερες και παράλληλες συλλογές και από την άλλη τροφοδοτεί το ίδιο και άλλες θεματικές συλλογές, στο βαθμό που καλύπτει δύο ή περισσότερες θεματικές κατηγορίες. Σημαίνει επίσης ότι ο χρονικός ορίζοντας του κάθε προγράμματος συλλογής υλικού είναι καθαρά συμβατικός, δεδομένου ότι η συμπλήρωσή του είναι χρονικά περιόριστη, στο βαθμό που η τράπεζα δεδομένων εμπλουτίζεται με νέο υλικό τεκμηρίωσης από οποιαδήποτε πηγή κι αν προέρχεται αυτό το υλικό. Το υλικό συλλέγεται από προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Παντείου Πανεπιστημίου.

Τα πέντε επιμέρους προγράμματα συλλογής υλικού είναι τα ακόλουθα:

α) Κοινωνιολογική και ανθρωπολογική αρθρογραφία του ελληνικού περιοδικού τύπου (1900 κ.ε.)

Επιστημονικός υπεύθυνος: καθηγητής Δ.Γ. Τσαούσης

Συντονιστές: Ε. Παπαχρίστου, Χ. Σιβρή, Ε. Τουνταςάκη

Περίοδος συλλογής: 1989 κ.ε.

Εκδόσεις: Παρουσίαση του υλικού κατά αποδελτιούμενο περιοδικό

1/1989: *Αρχείον Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών* (1921-1971)

2/1989: *Νέα Οικονομία* (1946-1967)

3/1989: *Ο Ήλιος* (1939-1955)

1/1992: *Σύγχρονα Θέματα* (1962-1966 και 1978-1988)

Ετοιμάζονται τα τεύχη των περιοδικών:

- *Αρχείον Φιλοσοφίας και Επιστημών*

- *Αρχείον Κοινωνιολογίας και Ηθικής*

- *Σπουδαί*

- *Εποπτεία*

- *Εποχές*

β) Διατριβές για την Ελλάδα

Επιστημονικός υπεύθυνος: καθηγητής Δ.Γ. Τσαούσης

Συντονιστές: Χ. Σιβρή

Περίοδος συλλογής: 1991-1992

Εκδόσεις: Εκδόθηκαν τα τεύχη 1-5/1991 με 1000 διατριβές που υποβλήθηκαν σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια.

Ετοιμάζεται η έκδοση 3-4 τευχών με 750 διατριβές.

γ) Ανθρωπολογία της Σύγχρονης Ελλάδας

Επιστημονικός υπεύθυνος: καθηγητής

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΑΝΙΑΤΣΑΣ

Μια ηλεκτρονική ΓΛΑΥΚΑ στην Αθήνα για την κοινωνική και ανθρωπολογική αρθρογραφία του ελληνικού περιοδικού τύπου.

Δ.Γ. Τσαούσης

Επιστημονικός συντονιστής: αν. καθ.

Δ. Γκέφου-Μαδιανού

Περίοδος συλλογής: 1992

Το υλικό που έχει συλλεγεί βρίσκεται υπό επεξεργασία προκειμένου να καταχωρηθεί στην τράπεζα δεδομένων.

δ) Εκπαιδευτική πολιτική της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Επιστημονικός υπεύθυνος: καθηγητής

Δ.Γ. Τσαούσης

Επιστημονικός συντονιστής: Δρ. Γ.

Σταμέλος

Περίοδος συλλογής: 1992-1993

Το πρόγραμμα βρίσκεται σε εξέλιξη.

ε) Αποδημία - Παλιννόστηση - Παροικίες εξωτερικού - Εγκαταστάσεις στην Ελλάδα

Επιστημονικός υπεύθυνος: καθηγητής

Δ.Γ. Τσαούσης

Επιστημονικός συντονιστής: αν. καθηγήτρια Λ. Μουσοπούρου

Συντονιστής: Χ. Σιβρή

Περίοδος συλλογής: 1991-1992

Εκδόσεις: Έχουν κυκλοφορήσει τα τεύχη 2, 3, 4 και 5/1992, ετοιμάζονται για έκδοση τρία νέα τεύχη και βρίσκονται υπό επεξεργασία περί τα 1000 λήμματα.

Πρόσφατα η κοινωνιολογική και ανθρωπολογική τεκμηρίωση, όπως και οι διατριβές για την Ελλάδα (2500 διδακτορικές διατριβές για την Ελλάδα, που εκπονήθηκαν στα ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια) με τη συνεργασία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Ε.Ι.Ε., μεταγράφηκαν στη βάση δεδομένων ΓΛΑΥΚΑ, το οποίο εξασφαλίζει στους χρήστες την άμεση πρόσβαση της βάσης (on line) μέσω όλων των τηλεπικοινωνιακών δικτύων μεταβίβασης δεδομένων (Αριάδη, Ερμής, Hellasrac,...)

Σκοπός της ΓΛΑΥΚΑΣ είναι η διευκόλυνση της επιστημονικής έρευνας στην κοινωνιολογία, την ανθρωπολογία, την κοινωνική πολιτική και τις συναφείς προς αυτές κοινωνικές επιστήμες, επιτρέποντας την ταχεία και συστηματική παροχή βιβλιογραφικών στοιχείων, η εντόπιση των οποίων απαιτεί πολύ συχνά πολύ κόπο και χρόνο.

Η ΓΛΑΥΚΑ καλύπτει:

- την ελληνική και ξένη αρθρογραφία και βιβλιογραφία σε θέματα ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος που αναφέρονται στην Ελλάδα και τον ελληνισμό,

- την ελληνική αρθρογραφία και βιβλιογραφία σε θεωρητικά θέματα των κοινωνικών επιστημών, και ιδιαίτερα της κοινωνιολογίας, της ανθρωπολογίας και της κοινωνικής πολιτικής,

- την ελληνική και ξένη φαιά βιβλιογραφία (διατριβές, υπηρεσιακές εκθέσεις κ.λπ.) σε κοινωνικά θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος.

Το υλικό της ΓΛΑΥΚΑΣ μπορεί να ανα-

ζητηθεί διαζευκτικά ή αθροιστικά:

- κατά συγγραφέα
- κατά τύπο λήμματος (άρθρα, βιβλία, διατριβές κ.λπ.)
- κατά περιοδικό
- κατά έτος έκδοσης ή κυκλοφορίας
- κατά θεματική κατηγορία
- κατά γεωγραφική κατηγορία, κ.λπ.

Τα λήμματα της ΓΛΑΥΚΑΣ κατατάσσονται σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες θεματικές κατηγορίες:

- Μεθοδολογία και τεχνολογία της έρευνας
- Ιστορία, θεωρία και πρακτική της κοινωνιολογίας και της ανθρωπολογίας
- Επιστημολογικά παραδείγματα
- Κοινωνικά σύνολα και σχέσεις μεταξύ συνόλων
- Υλικός και πνευματικός πολιτισμός
- Απασχόληση, βιομηχανία, επιχειρήσεις, οργανώσεις
- Οικονομία και οικονομική ανάπτυξη
- Κοινωνική ψυχολογία και συλλογική συμπεριφορά
- Πολιτική και πολιτικοί θεσμοί
- Κοινωνική διαφοροποίηση και ανισότητες
- Αγροτική κοινωνία και οικονομία
- Αστικάς δομές και σχέσεις
- Οικολογία, περιβάλλον και περιφερειακή ανάπτυξη
- Κοινωνικοποίηση και εκπαίδευση
- Θρησκεία και θρησκευτικοί θεσμοί
- Έκτροπη συμπεριφορά και κοινωνικός έλεγχος
- Κοινωνική οργάνωση και κοινωνική μεταβολή
- Πληθυσμός και δημογραφία
- Οικογένεια, συγγένεια, ηλικίες
- Πληθυσμοί, γλωσσικές και εθνοτικές ομάδες της Ελλάδας
- Πληθυσμοί, φυλές και φύλα (εκτός Ελλάδας)

και σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες γεωγραφικές κατηγορίες:

- Γεωγραφικά διαμερίσματα και νομοί της Ελλάδας
- Ήπειροι, περιοχές και χώρες εγκατάστασης του αποδήμου ελληνισμού και του ελληνισμού της διασποράς
- Ήπειροι, περιοχές και χώρες της γης.

Το πρόγραμμα ΓΛΑΥΚΑ προσφέρεται σε ενδιαφερόμενους χρήστες και σε στατική (φωτοτυπική) μορφή με δυνατότητες αναζήτησης του υλικού κατά συγγραφέα, κατά θεματική και κατά γεωγραφική κατηγορία.

Το πρόγραμμα ΓΛΑΥΚΑ αναλαμβάνει και την κατάρτιση ειδικών θεματικών αρθρογραφιών και βιβλιογραφιών για την κάλυψη εκπαιδευτικών και/ή ερευνητικών αναγκών επιμέρους χρηστών, υπό την προϋπόθεση ότι οι βιβλιογραφίες αυτές θα ενταχθούν στη βάση δεδομένων, εφόσον καλύπτουν θέματα του ενδιαφέροντός της.